

УДК 821.162.3'37'373.6

АНГЛІЙСЬКО-ЧЕСЬКІ МОВНІ КОНТАКТИ КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТ.

Валентина ФЕДОНЮК

*Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України,
відділ західно- та південнослов'янських мов,
вул. Грушевського, 4, Київ, Україна, 01001,
e-mail: valevgen@bigmir.net*

Стаття присвячена інноваційним процесам, які відбуваються в сучасній чеській мові під впливом її контактів з англійською мовою. Розглянуто особливості лексики, запозиченої в кінці XX – на початку XXI ст. з погляду сфери використання, будови, ступеня адаптації в чеській мові.

Ключові слова: сучасна чеська мова, англіцизм, запозичення з англійської мови.

Однією з характерних рис динаміки сучасної чеської мови [1; 3; 4; 5; 9] є помітна активізація процесу поповнення її іномовними елементами та різке збільшення питомої ваги таких одиниць в її словниковому складі. Найпотужнішим джерелом оновлення сучасної чеської мови виступає англійська, зокрема в своєму американському варіанті¹. Причиною цього феномена вважають надзвичайну поширеність цієї мови у світі², виконувану нею функцію засобу міжнародного спілкування, її статус світової мови і мови попкультури, комунікаційних технологій та інформації³, а також моду на англіцизми, вживання яких для частини носіїв

¹ Під американським варіантом англійської розуміємо англійську мову, яку використовують в США. До лексичного складу цього варіанта англійської мови входить чимало американізмів, англійських слів або їх значень, які виникли та постійно використовуються на американському континенті. Наприклад: американізм **elevator**, що відповідає англіцизму **lift**, американізм **grizzle**, який не має відповідника в британській англійській мові.

² Англійською користуються більш ніж в ста країнах світу.

³ У 1997 р. 95% статей у наукових журналах було написано англійською мовою. І близько половини цих статей підготовлено вченими англомовних країн, таких як США та Англія. Приблизно 1 500 000 000 людей розмовляють у світі англійською мовою. Ще 1 000 000 000 людей вивчають цю мову. 75% всіх листів та поштових листівок пишуться англійською мовою. Майже всі міжнародні конференції та змагання ведуться англійською мовою. Наприклад, Олімпійські ігри або конкурс Міс Світу. Англійською мовою ведуться переговори та наради дипломатів і політиків із різних країн. Англійська – основна мова таких організацій, як ООН, НАТО та Європейська асоціація вільної торгівлі. У мережі понад мільярд веб-сторінок, створених англійською мовою. У той час, як наприклад, російськомовний інтернет, т.зв. рунет, займає всього 2,5% загального числа сайтів у світі.

чеської мови стало своєрідним символом модерності⁴ та “прихильності до англomовної культури” [2, с. 37].

Запозичення англiцизмiв iз рiзних професiйних сфер у рiзних жанрово-стильових рiзновидах сучасної чеської мови, як показують матерiали словникiв [6; 7; 8], вiдрiзняється неоднаковою частотнiстю. Чимало з них до загального словника чеської мови потрапило з наукового та виробничо-професiйного мовлення. Домiнуючу позицiю, як i в бiльшостi європейських мов, що пов’язане з успіхами в розвитку цих галузей в англomовних країнах, займають англiцизми в сучасній чеській термiнології з обчислювальної технiки та iнформатики. У зв’язку з поширенням у чеському соцiумi комп’ютерних iнформацiйних технологiй та з їх активним використанням на виробництвi та в побутi професiйна лексика цiєї групи проникла в загальнонародну мову та органiчно увiйшла до найбільш активної частини її лексичного складу. Сюди можна вiднести, наприклад, назви всесвітньо вiдомих фiрм-виробникiв комп’ютерної технiки та програмного забезпечення (*Microsoft, Windows, Intel*), номiнацiї приладiв, застосовуваних у повсякденному життi: *modem* “модем, зовнiшній прилад ЕОМ, який забезпечує його зв’язок з телефонними лiнiями, телетайпними апаратами”, *videorekordér* “вiдеорекордер, прилад для запису вiдеопрограм”, *walkman* [vólkmen] “маленький касетний магнiтофон”, *displej* “дисплей”, *skener, scanner* “сканер”, *e-mail* [emej] “електронна пошта”), рiзних типiв комп’ютерiв: *komputer* [-pjútr], *laptop* “переносний комп’ютер у формi чемоданчика”, *otebook, otepad, notebook* [noutbuk] “невеликий переносний (наколінний) комп’ютер”, *palmtop* “маленький комп’ютер розмiром з долоню”, *pentop* “комп’ютер розмiром iз записничок”. Слiд сказати, що англiцизми цiєї групи в чеській мовi характеризуються i помiтною деривацiйною продуктивнiстю. Причому iнодi, скажiмо, як у випадку з лексемою *komputer* або *skener*, вже навіть сформувались цiлi словотвiрнi гнiзда, пор.: *komputerový, komputerizace, komputerizovat* i *skenerista, skenování, skenovat*.

Чималу групу в лексичному складi чеської мови утворюють й англomовнi запозичення на позначення рiзноманiтних послуг, що надаються на комерцiйній основi: *copy shop* [kopí šop] “надання копірувальних послуг”, *copywriter* [kopírajtř] “укладач рекламних текстiв”, *skimming* [skim-] “створення офiцiйної копії iнформацiї з платiжної електронної картки”, *bodystyling, body styling* [-stajli-] “створення гармонiйного зовнiшнього вигляду за допомогою зачіски, макiяжу, одягу i т.д.”, *face-lift, face-lifting* [fejs-] “усунення волосся на обличчi нехiрургiчним шляхом”, *face-myalifting* [fejs-lifty-] “вигладжування зморшок нехiрургiчним способом”, *fitness* “досягнення доброго фiзичного стану за допомогою спецiальних фiзичних вправ”, *peeling* [pili-] “очищення поверхнi шкіри вiд змертвiлих клiтин” та под.

⁴ Володіння англiйською мовою як вимога зазначалось у 70% пропозицiй роботи в червнi 2010 р. в iнтернет-порталi Profesia.cz, у жовтнi цього ж року ця цифра зросла до 75%. На другому мiсцi серед мов, якi зазначають у вимогах, нiмецька мова, попит на неї постiйно зменшується, i на червень 2010 р. володіння нею зазначалось як вимога у 18% пропозицiй. Третє мiсце належить словацькій мовi – 5%, четверте французькій – 3%, далi iдуть iншi – iспанська, iталiйська i росiйська мови (1%).

Інновації у сфері політики, ідеології та економіки, зокрема перехід від планової економіки до ринкової та суттєві зміни в системі валютообміну, що привели до виникнення в Чехії нового суспільного ладу, обумовили формування інших економічних відносин з відповідною економічною культурою та низкою нових професій. І як наслідок, появу в чеському лексиконі нової лексики, запозиченої великою мірою також з англійської, яка заповнила видання із менеджменту, маркетингу, лізингу, консалтингу тощо. Труднощі, які переживало чеське суспільство при трансформації економіки (падіння купівельної спроможності національної валюти, скорочення товарної маси власного виробництва тощо), зробили терміни з галузі економіки та фінансів надбанням широкого загалу. Розвиток капіталістичних відносин в господарюванні виявив у чеській мові і чимало лексико-семантичних лакун, що сприяло входженню в мовлення її носіїв таких англійських за походженням інтернаціоналізмів як: *akcie* “цінний папір”, *barter* [bártr] “бартер”, *brocker* [brou-] “брокер”, *dealer* [dý-] “дилер”, *byznys* “підприємництво”, *shop* [šop] “магазин”, *market* “торгівельне підприємство” із цілою низкою похідних від них утворень: *akciovka*, *akcionář*, *akciový*, *brokerský*, *dealerský*, *dealersky*, *dealerství*, *byznyscentrum*, *byznysplán*, *shopping centrum*, *shopping mall*, *supermarket*, *supermarketový* та под., деякі з яких, потрапляючи до лексичного складу чеської мови, вступали іноді в конкурентні відносини з питомими лексемами, а іноді й витісняли їх на периферію⁵.

Активізацією міжнародних зв'язків Чехії з європейськими державами в кінці ХХ ст. викликано входження в чеську мову термінів *eurosummit* [-samit], *eurosammit* “зустріч на найвищому рівні представників європейських країн, або країн-членів Євросоюзу”, *euroland*, *Euroland* [-len-] “Європейська господарська та валютна унія”, *eurospeak* [-spík] “мова політиків та урядовців країн-членів Євросоюзу” тощо.

Істотні соціальні зміни в житті чеських громадян у кінці ХХ – на початку ХХІ ст. сприяли появі в чеській мові і значної кількості англомовної суспільно-політичної лексики, найменувань на позначення понять і реалій, пов'язаних із виборами, діяльністю політичних партій: *lobby* [-bi] “група тиску в парламенті”, *disent* [dy-] “опозиційний рух супроти тоталітарного режиму, дисиденти”, *establishment* [-iš-] “панівний клас, керівні органи” тощо. Деякі з таких одиниць входили в чеську мову на тлі наявних в ній однокореневих латинських лексем, які потрапили туди набагато раніше через німецьку. Під впливом взаємодії із новітніми англійськими запозиченнями у таких латинізмів іноді розвивались нові значення, внаслідок чого вони повертались в активну зону словникового складу. Все це повною мірою стосується, скажімо, латинізмів *disidence* “розкольникський рух”,

⁵ Англiцизми *market*, *shop*, *byznys*, незважаючи на наявність у чеській мові питомих лексем *obchod*, *prodejna*, *podnikatel* із тим же значенням, увійшли нині в загальноновживану мову. Тим не менш саме вони та подібні до них запозичення з кількох комунікативних сфер (англiцизми) (*summit* [samit] “засідання”, *trevel* [tra-] “подорож”, *breafing* [brí-], “зустріч” *weekend* [vi-] “вихідні дні в кінці тижня”, *gembler* [gambler] “гравець”, (галліцизм) *vizáž* “зовнішній вигляд”, із синонімічними відповідним чеським одиницям (*zasedání*, *cestování*, *setkání*, *sobota a neděle*, *hráč*, *vzhled*) значеннями потрапили до переліку слів, які, на думку носіїв чеської мови, мають бути обмежені у використанні.

disident “розкольник”, у яких унаслідок зрушень в їх семантиці, викликаних приходом англіцизму *disent*, з’явилися значення вже не пов’язані з релігією – “дисидентський рух”, “представник дисидентського руху”.

Поряд та одночасно із вищезазначеними англійськими словами, ознаками руху суспільства в бік демократизації, у чеську мову прийшли й номінації на позначення негативних соціальних явищ, які активізувались в умовах капіталізації економіки і викликали в чехів занепокоєння, такі як: відтік молоді в більш економічно розвинуті країни (*brainwashing* [brejnvvoš-] “вимивання мізків”), ігроманія (*gambler* [ge-] “азартний гравець”), бездомність (*homeless* [houmles] “людина без постійного місця проживання”) тощо.

Поширення в чеській мові в цей час дістали й англійські назви різноманітних соціальних груп та об’єднань, неформальних угруповань та їх представників, які існували в Європі та США ще задовго до приєднання Чехії до світового співтовариства, у 70–80-ті роки ХХ ст. (*greenpeace* [grínpís] “екологічний рух”, *punk* [rank] “рух, учасники якого поведінкою та зовнішнім виглядом демонстрували своє неприйняття моральних, ідеологічних та ін. цінностей”), номінації на позначення представників сексуальних меншин (*homosexual* “гомосексуаліст”, *bisexual* “бісексуал”, *gay* “гей”).

Разом із ними в чеське мовлення, у тому числі і на шпальти газет, потрапила й різноманітна інша соціальна лексика, зокрема англіцизми на позначення такого явища, як стрімке зростання народжуваності (*babyboom* [bejbibúm]) та багато інших.

Певну частину новітніх запозичень з англійської утворили й спортивні терміни, що представляють собою назви видів спорту, які почали поширюватися в Чехії відносно недавно (*beach-volejbal* [bíč] “пляжний волейбол”, *beach soccer* [bíč sokɔ] і *beachfotbal* [bíč-] “пляжний футбол”, *beachhandbal* [bíčhendból] “пляжний гандбол”, *frolbal* “зальний хокей з м’ячем”, *ballooning* [belúny-] “літання на кулях”), найменування осіб, що ними займаються, слів на позначення спортивних снарядів, інвентаря (*bike* [bajk] “гірський велосипед”), окремих типів спортивних змагань, які також у Чехії раніше не існували (*abilympiáda*, *abiolympiáda* [-rijá-] “олімпіада з різних видів спорту між учасниками-інвалідами” а також ще низки термінів, які використовуються в цій сфері).

Близькою за своєю семантикою є група англіцизмів, пов’язаних із турботою про здоров’я, покращення статури та зовнішнього вигляду (*jogging* [džo-] “біг”, *akvaerobik* [akva-a-ero-], *aquarobic* [akvaroubik] “аеробіка у воді”, *armwrestling* [ármrestli-] “армрестлінг, спортивна боротьба з подолання опору руки суперника”, *fitball* [-ból] “гра з м’ячем для зміцнення або реабілітації м’язів”).

Цікаво, що деякі з видів спорту, англійські назви яких увійшли в чеську мову в кінці ХХ ст., вже були відомі чехам, і тому мали в чеській мові власні номінації. Отже, їх поява була викликана не нагальною комунікативною потребою, а іншим, у цьому випадку, як ми вважаємо, позамовним фактором – глобалізацією європейського простору, яка знаходить вираження і в “глобалізації” певної мови. Наводячи тут, як приклад, слово *bodybuilding*, *body building* [-bıldı-], яке спричинило відхід на периферію більш раннього (за часом залучення в чеську мову) галліцизму *kulturistika* [-tu-], що функціонує в ній, до речі, у синонімічному англіцизму значенні

“система фізичних вправ для розвитку м’язів”, зазначимо, що аналогічні до наведеного випадки в словниках вже нам зустрічались неодноразово. Причому якраз тоді, коли входження англiцизму було надлишковим з огляду на внутрішньомовну ситуацію, тобто за присутності в лексиконі слів (німецького або французького походження) із цією ж семантикою. Розгляд зазначених мовних фактів під кутом діакронії дозволяє побачити в їх існуванні історичну закономірність, зокрема вияв втручання в мову глобалізаційного процесу, що розпочався в Європі в середині XV ст. з намагань поєднати економіки європейських країн у світову господарську систему європейського типу. З тенденцією до євроглобалізації, яка з того часу відіграватиме визначальну роль в історії Європи, пов’язане влиття у словники європейських мов величезного масиву латинських та грецьких слів, а згодом численних германізмів та галліцизмів, а ще пізніше – після закінчення більш ніж трьохсотлітньої європейської глобалізації, англiцизмів та американізмів.

Тільки її дією можна пояснити і активне поповнення чеської мови англiцизмами в кінці XX – на початку XXI ст. в культурно-мистецькій сфері, де традиційно лідерами завжди були представники інших народів (італійці, французи, німці та ін.). До запозичених останнім часом одиниць належать лексеми на позначення стилів та течій сучасного образотворчого мистецтва та музики, у танцювальній культурі, назви розважальних видовищ, осіб, пов’язаних з мистецтвом та культурою (*folk* “фольк”, *hard rock* [-rok] “хард рок, важкий рок”, *džez* і *jazz* “джаз”, *hot jazz* [dže-] “хот джаз”, *funk* [fank] “спосіб виконання джазу”, *country* [can-] “пісні в стилі північноамериканського фольклору”, *sound* [sau-] “специфічний звуковий характер джазу”, *soul* і *soul music* [mjúzik] “стиль північноамериканської негритянської музики”, *rap* [rep] “реп”, *pop* “популярна музика”, *gospel* і *gospelsong* “духовні пісні північноамериканських негрів”, *grafiti* [-ty] “графіті”, *diskžokej* [dy-] “диск-жокей”, *frontman* “соліст-музикант або співак ансамблю”, *bluesman* [blúsmen] “композитор музики в стилі блюз”, *jazman* [dže - en] “джазист”), *countryman* [can-] “який має стосунок до музики в стилі кантрі”). Меншою мірою поповнено чеську лексику словами із галузі кіномистецтва, телебачення, художньої літератури. Наприклад: *videoklip* “відеокліп”, *gag* [ge-] “ефектна комічна ситуація у фільму, виставі”, *remake* [rímejk] “римейк”, *fantasy* “фільм з фантастичною тематикою”, *fanzin* “часопис, де друкується фантастика” *feature*, *fičr* “художньо-публіцистичний жанр”, *thriller* “гостросюжетний твір”.

Разом із відповідними реаліями в Чехії набули поширення, як і скрізь в Європі, англійські назви страв та напоїв (*energy drink* [-dži] “слабоалкогольний напій”, *gofry* “вафлі”, *hamburger* [-gr] “гамбургер”, *hot dog* “хот дог, гаряча сосиска з гірчицею”, *popcorn* [-ko-] “попкорн, підсмажена кукурудза”, *cheeseburger* [čis] “гамбургер із сиром”, *snack* [snek] “закуска”), одягу та взуття (*body* “жіноча білизна”, *bomber* [bombr] “коротка, до поясу куртка”, *leginy* “дитячі та жіночі штанці, що прилягають”, *slipy* “короткі чоловічі штанці, що прилягають до тіла”), іграшок *barbie* [bárbi] “лялька барбі”, *puzzle* [pazl, puzzle] “пазл”, а також окремих побутових предметів (*air-condition* [érkondyšn] і *air-conditioning* [-ny-] “кондиціонер”, *barbecue* [-bikjú] “прилад для запікання м’яса”).

У цей же період до чеської мови з англійської увійшли й інші лексеми, наприклад, на позначення закладів громадського харчування понять (*catering* [keteri-] “подання страв та напоїв”, *fastfood* [fástfúd] “бістро”, *pub* [pab] “ресторан”, *snack-bar* [snek-] “закусочна”), транспортних засобів (*airbridge* [érbridž] “критий дахом перехід до літака з залу для пасажирів”, *airbus* “великий пасажирський літак”, *boeing* [bóji-] “великий літак”, *citybus*, *city-autobus* [si-] “міський автобус”, *city taxi* [si-] “міське таксі”, *hotelbus* “автобус із спальними місцями”, *raft* “великий гумовий човен”), зокрема дуже розвинутого в наш час автомобілізму (*airbag* [érbeg] “подушка безпеки”, *all-road*, *allroad* [ólroud] “автомобіль класу люкс”, *crash test*, *crash-test* [kreš-] “екзамен із безпеки керування автотранспортом”, *off-road* [-roud] “гоночний автомобіль”), понять із сфери медицини (*healer* [híler] “фахівець із нетрадиційної медицини”, *home care* [houmker] “служба медичної та соціальної допомоги на дому”, *paramedik* [-dy-] “парамедицина”), косметики та догляду за зовнішністю (*kondicionér* “кондиціонер”, *make-up* і *mejkor* “косметичні засоби”), туризму (*all-inclusive*, *all inclusive* [ól inklúsv] “все включено в ціну чогось”, *incoming* [inkami-] “служба з надання послуг іноземним туристам”).

Поряд з англійськими лексемами в аналізований період до словникового складу чеської мови прийшло також і чимало абrevіатур, створених на базі англomовних словосполучень (*CD* [cédé], *DVD* [dévédé, dývídý] “компактний диск”, *CT*[cété] “комп’ютер-томограф”, *aids*, *AIDS* [ejts, aj-] (від *Acquired immune Deficiency Syndrom*) “СПІД”, *DJ* [dýdzej] “диск-жокей”, *ecu*, *ECU* [eku, eki] (від *European Currency Unit*) “Валютний союз”, *LP* [el-pí] (від *long-playing*) “довгограюча грамофонна платівка”, *k.o.* [ká-ó] (від *knach aut*) “правило закінчення гри після першого гола”, *MD* [emdé] “міні-диск”, *MMS* [em-em-es] “інформація текстова, графічна та інша, що передається через мобільний телефон”, *PR* [pi-af], *ROM* (від *англ. Read Only Memory*) “пам’ять, яка дає можливість записану інформацію тільки читати”, *UFO* [ufo] “НЛО”, *WAP* [vap] (від *англ. Wireless Application Protocol*) “бездротовий доступ до Інтернету”, *VIP* [ví-aj-ří] “віп-персона”, *VJ* [vídzej] “автор візуального проекту”, а також утворених від них же на англійському ґрунті неологізмів, пор.: *PR* – *PR agent*, *PR firma*, *CD* – *CD-ROM*.

Переважає більшість запозичень з англійської останнього періоду потрапила в чеську мову безпосередньо, завдяки прямим контактам з її носіями, зокрема представниками чеської діаспори, спілкування з якими значно активізувалося після виходу Чехії з соціалістичної співдружності. Важливе значення в поширенні англійської в чеському середовищі мали сучасні інформаційні технології, а також участь чеських громадян, у першу чергу молоді, у різних міжнародних програмах та проєктах.

Англіцизми, вживані сьогодні в мовленні чехів, мають різний ступінь адаптації до чеської мови. З огляду на рівень їх пристосування до її фонетичної, словотвірної та інших підсистем вони можуть бути поділені на дві нерівноцінні за обсягом групи: а) одиниці, що зазнали максимального пристосування до фонетичного, правописного та граматичного оформлення чеської мови, та б) слова, які при запозиченні з англійської мови зазнали незначних змін або лишилися незмінними.

Хоча при підготовці цієї статті ми, звісно, не проводили спеціальних підрахунків з метою встановлення реального кількісного співвідношення між цими групами, тим не менш, спираючись на спостереження над словниковим матеріалом, можемо цілком упевнено стверджувати, що переважна частина лексики англійського походження, що почала вживатися в мовленні, сьогодні недостатньою мірою узгоджена з нормами чеської мови. Використовуючись носіями мови із суттєвим звуженням семантики порівняно з мовою-донором, більшість таких лексем тим не менш продовжує зберігати зв'язок з англійською на рівні вимови, правопису, морфології. І цим доводить вже незаперечний для нас факт про тривалість і поступовість мовних змін та іноді помилковість передчасних висновків.

Слід сказати, що активне поповнення в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. словникового складу чеської мови англіцизмами викликало критичне ставлення до цього явища чеської спільноти, яке виявилось в емоційних за характером публікаціях, що час від часу з'являються в ЗМІ⁶. Своє занепокоєння з приводу засміченості чеської мови англіцизмами висловили вже й науковці. Як показали їх дослідження, у сприйнятті англіцизмів у чеському соціумі існують розбіжності, зумовлені дією такого вагомого соціологічного фактору як вік, освітній рівень та фах носіїв цієї мови. Так, наприклад, найбільшою лояльністю щодо присутності англійських елементів у чеському комунікативному просторі відзначається молодіжне середовище, на яке, як відомо, особливо дієво впливають новітні суспільні тенденції і мода. З іншого боку, підвищену консервативність, на противагу йому, виявляє старша генерація чеських громадян, для яких приплив англіцизмів створює незручність при комунікації та загрожує послабленням зв'язку з представниками інших поколінь.

Не дозволяють скласти об'єктивного уявлення про дійсний приплив англійської лексики в сучасну чеську мову й укладені чеськими лексикографами словники неологізмів нового покоління, що з'явилися упродовж кількох останніх десятиліть. Адже добираючи матеріал для них на значно ширших, ніж колись, реєстраційних засадах (в умовах відсутності жорсткої ідеологічної регламентації з боку влади та при послабленні колись, безумовно, дуже міцних у чеському соціумі пуристичних обмежень), їх укладачі включили у свої видання чимало одиниць, які потрапили в чеську мову за кілька десятиліть до "оксамитової революції" або належать до розряду "іномовних вкраплень". І цим мимоволі, так би мовити, деякою мірою картину життя чеської мови та панівні в ній сьогодні тенденції дещо викривили.

Тому, підводячи підсумки своїх нехай і дещо обмежених спостережень над чеською мовою кінця ХХ – початку ХХІ ст., дозволимо собі тим не менш не погодитися з деякими дослідниками, які, обмежуючись аналізом її лексики на синхронному рівні та ігноруючи основні закони мовного розвитку, зокрема положення про поступовість, еволюційність (а не стрибковість) мовних змін, не враховуючи

⁶ Про це свідчать численні статті в сучасних ЗМІ, в яких пророкується, що "**Češtině v nadcházejících desetiletích hrozí osud mrtvého jazyka**" (чеській в найближчі десятиліття загрожує доля мертвої мови), у зв'язку з тим, що "**čeština je zamořována anglickými slova**" (чеська мова замордована англійськими словами).

висновків, отриманих при аналізі по можливості найбільшої кількості фактів різних мов, пророкують відсутність майбутнього в цієї могутньої слов'янської мови у зв'язку із значним припливом у її словник англломовних інтернаціоналізмів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Даниленко Л. І. Лексико-семантичні інновації в сучасній чеській мові / Л. І. Даниленко // Мовознавство. – 2001. – № 3. – С. 104–112.
2. Нецименко Г. П. Заимствования vs. интернационализмы в современной вербальной коммуникации / Г. П. Нецименко // *Przejawy internacjonalizacji w językach słowiańskich* / Redakcja naukowa Elena Koriakowcewa. – Siedlce : Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, 2009. – S. 29–41.
3. Федонюк В. Е. О новых тенденциях в пополнении лексиконов славянских языков / В. Е. Федонюк // Ученые записки Крымского инженерно-педагогического университета. – Вып. 21. Филологические науки. – Симферополь, 2010. – С. 21–26.
4. Федонюк В. Є. Про семантичні інновації в чеській мові / В. Є. Федонюк // Життя в слові. Збірник наукових праць на пошану академіка В. М. Русанівського. – К. : Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, 2011. – С. 246–253.
5. Bozděchová I. Internacionalizmy v nové slovní zásobě / I. Bozděchová // *Český jazyk a literatura*. – 2004/2005. – Roč. 55. – Č. 1. – S. 38–40.
6. Nová slova v češtině. Slovník neologizmů. 1 / Kolektiv autorů pod vedením O. Martincové. – Praha : Academia, 1998. – 358 s.
7. Nová slova v češtině. Slovník neologizmů. 2. / Kolektiv autorů pod vedením O. Martincové. – Praha : Academia, 2004. – 568 s.
8. Sochová Z. Co v slovnících nenajdeme / Z. Sochová, B. Poštolková. – Praha : Portál, 1994. – 204 s.
9. Sudlíková M. Ke konfrontačnímu studiu dynamiky slovné zásoby / M. Sudlíková, N. Savický // *Československá rusistika*. – 1998. – R. XXXIII. – Č. 2. – S. 56–60.

Стаття надійшла до редколегії 27.10.2011

Прийнята до друку 30.11.2011

ENGLISH-CZECH LANGUAGE CONTACTS OF THE END OF THE 20th – BEGINNING OF THE 21st CENTURY

Valentyna FEDONIUK

*O.O. Potebnya Institute of Linguistics
The National Academy of Sciences of Ukraine,
Department of Western and South Slavic Languages,
4 Hrushevskoho St., Kyiv, Ukraine, 01001,
e-mail: valevgen@bigmir.net*

The article is sanctified to the innovative processes which take place in modern Czech under influence of his contracts with English Examined to the feature of vocabulary, borrowed in the end 20th – beginning of 21st century of point of view of sphere of the use, structure, degree of adaption in Czech.

Keywords: modern Czech, anglisizm, borrowing from English.

АНГЛО-ЧЕШСКИЕ ЯЗЫКОВЫЕ КОНТАКТЫ КОНЦА XX – НАЧАЛА XXI ВВ.

Валентина ФЕДОНИУК

*Институт языковедения им. А. А. Потемни НАН Украины,
отдел западно- и южнославянских языков,
ул. Грушевського, 4, Киев, Украина, 01001,
e-mail: valevgen@bigmir.net*

Статья посвящена инновационным процессам, происходящим в современном чешском языке под влиянием его контактов с английским языком. Рассмотрено особенности лексики, заимствованной в конце XX – в начале XXI вв. с точки зрения сферы использования, структуры, степени адаптации в чешском языке.

Ключевые слова: современный чешский язык, англицизм, заимствования с английского языка.